WOJEWODA DOLNOŚLĄSKI

PS-NKWR.431.2.60.2026.EM

Pani
Joanna Bielawska
Dyrektor Placówki opiekuńczo –
wychowawczej typu rodzinnego
„Przyszłość" w Raszówce

ul. Gen. J. Bema 20
59-307 Raszówka

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Wrocław, 13 października 2026 r.

I. Informacje organizacyjne:

Jednostka kontrolowana:	Placówka opiekuńczo – wychowawcza typu rodzinnego „Przyszłość" w Raszówce
Kierownik jednostki kontrolowanej:	Joanna Bielawska od 1 września 2025 r. do 18 września 2026 r. (dowód: akta kontroli str. 1, 77)
Zakres kontroli:	Zasadność pobytu dziecka w placówce opiekuńczo-wychowawczej, przestrzeganie praw dziecka oraz zgodność zatrudniania z wymogami kwalifikacyjnym. Okres objęty kontrolą: od 1 września 2025 r. do 1 września 2026 r.
Podstawa prawna kontroli:	Art. 122 oraz art. 186 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej[1]; Plan Kontroli na II półrocze 2026 r. zatwierdzony przez Wojewodę Dolnośląskiego w dniu 26 czerwca 2026 r.
Data rozpoczęcia i zakończenia czynności kontrolnych:	od 18 września 2026 r. do 12 października 2026 r.
Kontrolerzy:	1. Emilia Molska-Kaźmierczak, starszy inspektor wojewódzki, upoważnienie nr 456 z dnia 15 września 2026 r., sygn. PS-NKWR.0030.456.2026.EM 2. Marta Berezowska, inspektor wojewódzki, upoważnienie nr 457 z dnia 15 września 2026 r., sygn. PS-NKWR.0030.457.2026.EM (dowód: akta kontroli str. 10-13)

[1] t.j. Dz. U. z 2026 r. poz. 980, zwanej w dalszej części niniejszego wystąpienia pokontrolnego „ustawą"

II. Ocena kontrolowanej jednostki:

W zakresie działalności jednostki podlegającej kontroli wydaje się ocenę pozytywną pomimo stwierdzonych nieprawidłowości. Uzasadnieniem oceny jest ustalony stan faktyczny i prawny. Możliwą przyczyną stwierdzonych nieprawidłowości była błędna interpretacja lub nieprzestrzeganie przepisów ustawy. Charakter nieprawidłowości wywołał skutki w zakresie ostatecznej realizacji zadań.

III. Ustalenia kontroli:

Placówka opiekuńczo – wychowawcza typu rodzinnego „Przyszłość" w Raszówce[2] jest całodobową placówką opiekuńczo – wychowawczą typu rodzinnego prowadzoną przez Powiat Lubiński. Placówka działa na podstawie decyzji Wojewody Dolnośląskiego[3] i zabezpiecza 8 miejsc dla dzieci pozbawionych opieki rodzin własnych.

(dowód: akta kontroli str. 20-21)

Kontrolowana jednostka funkcjonowała w oparciu o Regulamin organizacyjny[4] wprowadzony uchwałą nr 194/2024 Zarządu Powiatu Lubińskiego z dnia 18 września 2024 r. Dokument określał jej typ, tj. rodzinny. Obowiązki nałożone na Placówkę w § 15 ust. 1 regulaminu nie znajdują podstaw w obowiązujących przepisach prawa, w związku z czym zawarte zapisy dotyczące powinności Placówki wobec usamodzielniania pełnoletnich wychowanków wymagają skorygowania. (dowód: akta kontroli str. 27-43, 77)

W dniu rozpoczęcia czynności kontrolnych w Placówce przebywało 10 wychowanków, w tym dwoje zgodnie z art. 95 ust. 4a ustawy, tj. w związku z koniecznością umieszczenia rodzeństwa, za zgodą dyrektora i po uzyskaniu zezwolenia wojewody z 12 sierpnia 2026 r. W okresie objętym kontrolą za zezwoleniem wojewody z 4 listopada 2024 r. przebywało jeszcze jedno dwuosobowe rodzeństwo. Zezwolenie to utraciło moc z dniem 1 lipca 2026 r. w związku z usamodzielnieniem wychowanki. (dowód: akta kontroli str. 67- 73)

Analizie i ocenie poddano dokumentację dotyczącą przestrzegania przepisów w zakresie trybu i sposobu kierowania dziecka do Placówki.

Wszyscy wychowankowie zostali umieszczeni w instytucjonalnej pieczy zastępczej na podstawie postanowień sądowych. Ustalono, że wychowankowie zostali skierowani do Placówki zgodnie z § 2 ust. 1 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia

[2] zwana dalej „Placówką" lub „POW-R"
[3] decyzja nr PS.I.A.9013/4/08 z dnia 7 lutego 2008 roku (z późn. zm.)
[4] zwany dalej „regulaminem"

22 grudnia 2011 r. w sprawie instytucjonalnej pieczy zastępczej[5]. W toku kontroli stwierdzono, że w przypadku dzieci G.K., K.M., F.P., M.W. A.Ch., H.P., pomimo zakończenia postępowania opiekuńczego, Placówka dysponowała jedynie skierowaniami wydanymi w oparciu o postanowienie o tymczasowym zabezpieczeniu dzieci. W związku z powyższym, kwestia zgodności wydanych skierowań z aktualnym postanowieniem sądu wymaga uregulowania we współpracy z Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Lubinie[6]. Stwierdzono, że w przypadku rodzeństwa A.K. i P.K. Placówka dysponowała wyłącznie postanowieniem o zabezpieczeniu i nie posiadała informacji o zakończeniu postępowania sądowego, mimo upływu niemalże dziewięciu lat od umieszczenia rodzeństwa w POW-R. Również w tym zakresie zasadne jest wyjaśnienie aktualnej sytuacji prawnej wychowanków w porozumieniu z PCPR.

Do skierowań załączona była dostępna dokumentacja, o której mowa w § 8 ust. 1 rozporządzenia, tj. odpis aktu urodzenia, orzeczenie sądu o umieszczeniu w pieczy zastępczej, dokumentacja o stanie zdrowia, dokumenty szkolne. Tylko w przypadku jednego rodzeństwa (A.Ch. i H.P.) na etapie kierowania została przekazana informacja o prowadzonej pracy z rodziną. (dowód: akta kontroli str. 74, 93-106)

Zgodnie z art. 139 ust. 1 ustawy dyrektor w porozumieniu z organizatorem rodzinnej pieczy zastępczej właściwym ze względu na położenie Placówki dokonywał oceny sytuacji dziecka. Odbywało się to nie rzadziej niż co pół roku, co jest zgodne z art. 139 ust. 3 w zw. z art. 138 ust. 1 ustawy. W badanym okresie oceny dokonano w dniach 16 października 2025 r. oraz 7 kwietnia 2026 r.

Mając na uwadze zapisy art. 139 ust. 3 w zw. z art. 136 ustawy, analiza dokumentacji wykazała, że oceny sytuacji dzieci nie obejmowały wszystkich obszarów określonych w przepisach. Uwzględniano w nich aktualną sytuację rodzinną dziecka, modyfikowanie planu pomocy, monitorowanie procedur adopcyjnych dzieci z uregulowaną sytuacją prawną umożliwiającą przysposobienie, ocenę stanu zdrowia dziecka i aktualnych potrzeb. Nie dokonywano natomiast oceny stosowanych metody pracy z dzieckiem i rodziną, możliwości powrotu dziecka do rodziny lub umieszczenia go w rodzinie zastępczej, a także ewentualnej konieczności informowania sądu o potrzebie umieszczenia wychowanka w placówkach działających na podstawie przepisów o systemie oświaty, działalności leczniczej

[5] Dz. U. z 2025 poz. 395, zwanego w dalszej części niniejszego wystąpienia pokontrolnego „rozporządzeniem"
[6] zwanym w dalszej części niniejszego wystąpienia pokontrolnego „PCPR"

lub pomocy społecznej. Brak uwzględnienia wszystkich obszarów wskazanych w art. 136 ustawy stanowi nieprawidłowość.

Ustalono, że do dokumentowania oceny sytuacji dziecka wykorzystywano dwa rodzaje dokumentów tj. „Protokół zespołu ds. okresowej oceny dziecka" oraz „Modyfikacja planu pomocy dziecku. Ocena sytuacji dziecka dokonana przez Zespół ds. Okresowej Oceny Sytuacji Dziecka za okres". W oznaczaniu ww. formularzy błędnie używano nazwy „zespół do spraw okresowej oceny sytuacji dziecka". Nadmienia się, że w art. 139 ustawy mowa jest o ocenie sytuacji dziecka w placówce opiekuńczo – wychowawczej typu rodzinnego. Wskazane jest stosowanie prawidłowego nazewnictwa zgodnego z obowiązującymi przepisami oraz uporządkowanie sposobu dokumentowania ocen. Zasadne jest opracowanie i przyjęcie jednego, przejrzystego dokumentu obejmującego wszystkie obszary określone w art. 136 ustawy. Jego treść powinna zawierać ustalenia dotyczące sytuacji dziecka, na podstawie których można określić czy istnieją podstawy do dalszego pobytu dziecka w POW-R.

W tok kontroli ustalono, że po dokonaniu oceny formułowano na piśmie wniosek dotyczący zasadności dalszego pobytu dziecka w Placówce i przekazywano go do sądu. Natomiast w przypadku dzieci „wolnych prawnie" nie przekazywano go do ośrodka adopcyjnego odpowiedzialnego za kwalifikację dziecka do przysposobienia krajowego, co stanowi nieprawidłowość. (dowód: akta kontroli str. 75-76, 107-133)

Zgodnie z art. 100 ust. 4a ustawy, dyrektor placówki opiekuńczo – wychowawczej w terminie 18 miesięcy od dnia umieszczenia dziecka w pieczy zastępczej składa do właściwego sądu wniosek wraz z uzasadnieniem o wszczęcie z urzędu postępowania o wydanie zarządzeń wobec dziecka celem zbadania zaistnienia warunków umożliwiających jego powrót do rodziny albo umieszczenia go w rodzinie przysposabiającej. Do wniosku dołącza opinię gminy lub podmiotu prowadzącego pracę z rodziną.

W stosunku do żadnego z 8. wychowanków dyrektor w terminie 18 miesięcy od dnia umieszczenia w pieczy zastępczej nie składał ww. wniosku. W przypadku 6 dzieci wynikało to z faktu, że przed upływem 18 miesięcy od umieszczenia w pieczy zastępczej rodzice albo już byli pozbawieni władzy albo w toku pozostawała sprawa w przedmiotowej kwestii. Jednakże obowiązek, o którym mowa w art. 100 ust. 4a winien być zrealizowany wobec rodzeństwa A.K. i P.K, a brak jego spełnienia stanowi nieprawidłowość.

(dowód: akta kontroli str. 67, 77)

W świetle art. 100 ust. 4 ustawy, wobec każdego dziecka z uregulowaną sytuacją prawną przebywającego w Placówce dyrektor dopełnił obowiązku zgłoszenia informacji do ośrodka adopcyjnego, w celu poszukiwania dla niego rodziny przysposabiającej. Dotyczyło to 6.

wychowanków. Dyrektor złożył oświadczenie, że w sierpniu 2026 r. została uregulowana sytuacja prawna kolejnych dwóch wychowanków (K.M. i F.P.) i po otrzymaniu prawomocnego postanowienia zrealizuje obowiązek zgłoszenia dzieci do ośrodka adopcyjnego.

(dowód: akta kontroli str. 67, 78)

W toku kontroli stwierdzono, że Placówką kierowała Pani Joanna Bielawska pełniąca funkcję dyrektora oraz wychowawcy, zgodnie z art. 97 ust. 1 oraz 99. ust. 1 ustawy. Dyrektor spełniał wymagania określone w art. 97 ust. 4 ustawy. W kontrolowanym okresie w POW-R zatrudniano łącznie 7 osób wskazanych przez dyrektora do pomocy przy sprawowaniu opieki nad dziećmi i przy pracach gospodarskich zgodnie z art. 99 ust. 2 i 3 ustawy. Osoby te spełniły wymagania określone w art. 98 ust. 3 ustawy, co ustalono na podstawie przedłożonej dokumentacji z akt osobowych. Obejmowała ona dokumenty potwierdzające brak ingerencji sądu w wykonywanie władzy rodzicielskiej, brak obowiązku alimentacyjnego wynikającego z tytułu egzekucyjnego, spełnienie wymogu braku skazania prawomocnym wyrokiem za umyślne przestępstwo lub umyślne przestępstwo skarbowe oraz zdolność do pracy w placówce opiekuńczo – wychowawczej potwierdzoną zaświadczeniami lekarskimi o braku przeciwwskazań do pracy. Zweryfikowano również brak figurowania w bazie danych Rejestru Sprawców Przestępstw na Tle Seksualnym z dostępem ograniczonym. W Placówce nie zatrudniano osób do obsługi i administracji, o których mowa w art. 99 ust. 5 ustawy.

(dowód: akta kontroli str. 79-82)

W celu dokonania oceny przestrzegania praw dziecka, o których mowa w art. 4 ustawy, przeprowadzono indywidualne rozmowy z wychowankami, którzy wyrazili na to zgodę.

Wychowankowie Placówki z otwartością opowiadali o swoim codziennym życiu, relacjach z opiekunami oraz panującej atmosferze. Podkreślali rodzinną atmosferę, życzliwość i zaangażowanie osób sprawujących nad nimi opiekę. Serdeczność i bliskość w tych relacjach znajdowały również odzwierciedlenie w interakcjach obserwowanych podczas kontroli. Młodsze dzieci spontanicznie podchodziły do opiekuna, przytulały się do niego i poszukiwały jego bliskości. Zachowania te wskazywały na poczucie bezpieczeństwa w kontakcie z opiekunem. Wychowankowie informowali, że mogli zwracać się do dorosłych o pomoc i wsparcie w codziennych sprawach oraz sytuacjach trudnych. Mieli również możliwość wyrażania własnego zdania, zgłaszania potrzeb i oczekiwań oraz uczestniczenia w podejmowaniu decyzji dotyczących ich codziennego życia. Nie zgłaszali zastrzeżeń do sposobu ich traktowania ani nie sygnalizowali stosowania wobec nich przemocy czy poniżającego traktowania. Dzieci potwierdzały respektowanie prawa do poszanowania tożsamości religijnej.

Z przekazanych informacji wynikało, że zaspokajane były codzienne potrzeby wychowanków. Dzieci potwierdzały, że były wyposażone w odpowiednią odzież, obuwie, bieliznę, środki higieny osobistej oraz inne artykuły niezbędne do codziennego funkcjonowania. Wskazywały, że miały zapewnione regularne posiłki, a w razie potrzeby mogły korzystać z dodatkowego wyżywienia. Informowały również, że w miarę możliwości pomagały opiekunowi w przygotowywaniu potraw, nabywając w ten sposób umiejętności przydatne w samodzielnym życiu. Wychowankowie uczestniczyli także w wykonywaniu codziennych obowiązków domowych, w tym utrzymywaniu porządku w zajmowanych pokojach. Podejmowane czynności sprzyjały kształtowaniu samodzielności i odpowiedzialności za powierzone zadania.

W zakresie zapewnienia opieki zdrowotnej wychowankowie potwierdzali korzystanie z pomocy lekarzy podstawowej opieki zdrowotnej, stomatologów oraz lekarzy specjalistów. Wskazywali, że opiekunowie organizowali wizyty lekarskie, zapewniali niezbędne leczenie oraz realizowali recepty.

W odniesieniu do utrzymywania więzi rodzinnych wychowankowie wskazywali na możliwość kontaktowania się z rodzicami, rodzeństwem oraz innymi osobami bliskimi. Kontakty te odbywały się telefonicznie, poprzez bezpośrednie spotkania, tj. odwiedziny oraz pobyty w miejscach zamieszkania członków rodziny. Część dzieci informowała o regularnych wyjazdach do bliskich, w tym podczas weekendów i dni wolnych od nauki. W przypadkach, w których kontakty rodzinne nie były utrzymywane lub miały ograniczony charakter, wychowankowie odnosili się do swojej sytuacji rodzinnej, wskazując m.in. na brak zainteresowania ze strony rodziców.

W zakresie realizacji prawa do nauki wychowankowie potwierdzali uczęszczanie do szkół oraz otrzymywanie wsparcia w przygotowywaniu się do zajęć lekcyjnych. Informowali o zapewnianiu niezbędnych materiałów i przyborów szkolnych. Wskazywali również na udział w wycieczkach, wyjazdach i innych przedsięwzięciach organizowanych przez szkoły.

Z rozmów wynikało ponadto, że dzieci miały możliwość rozwijania zainteresowań i uzdolnień oraz uczestniczenia w różnych formach aktywności. Wychowankowie wymieniali m.in. zajęcia sportowe, wyjścia na basen, wyjazdy wakacyjne na kolonie. Przekazane informacje wskazywały na zapewnianie dzieciom możliwości aktywnego spędzania czasu wolnego oraz uczestniczenia w różnych formach wypoczynku.

Wychowankowie potwierdzali również otrzymywanie kieszonkowego. Wskazywali na możliwość uczestniczenia w zakupach odzieży, obuwia i innych artykułów przeznaczonych na ich potrzeby oraz dokonywania wyborów zgodnie z własnymi preferencjami.

Na podstawie informacji uzyskanych podczas indywidualnych rozmów z wychowankami oraz obserwacji dokonanych w trakcie kontroli nie stwierdzono okoliczności wskazujących na naruszanie praw dziecka w badanym zakresie. Przekazane informacje potwierdzały zaspokajanie codziennych potrzeb wychowanków, zapewnianie im opieki zdrowotnej, wsparcia w edukacji, możliwości rozwijania zainteresowań, utrzymywania więzi rodzinnych oraz uczestniczenia w różnych formach wypoczynku. Wskazywały również na poszanowanie godności i podmiotowości dzieci, wspieranie ich samodzielności oraz sprawowanie opieki w atmosferze bezpieczeństwa, akceptacji i wzajemnego szacunku.

W Placówce obowiązywały standardy ochrony małoletnich.

(dowód: akta kontroli str. 44-66, 77, 83-91)

W wyniku przeprowadzonej kontroli kompleksowej w trybie zwykłym w Placówce opiekuńczo – wychowawczej typu rodzinnego „Przyszłość" w Raszówce stwierdzono nieprawidłowości wymagające wydania zaleceń pokontrolnych:

1. Ocena sytuacji dziecka nie obejmowała analizy metody pracy z dzieckiem i rodziną, możliwości powrotu dziecka do rodziny lub umieszczenia go w rodzinie zastępczej, a także ewentualnej konieczności informowania sądu o potrzebie umieszczenia wychowanka w placówce działającej na podstawie przepisów o systemie oświaty, działalności leczniczej lub pomocy społecznej.
2. W przypadku dzieci „wolnych prawnie" po dokonaniu oceny ich sytuacji, nie przekazywano wniosków dotyczących zasadności dalszego pobytu w POW do ośrodka adopcyjnego odpowiedzialnego za kwalifikację dziecka do przysposobienia krajowego.
3. W przypadku dwóch wychowanków dyrektor nie złożył w terminie 18 miesięcy od dnia umieszczenia dziecka w pieczy zastępczej do właściwego sądu wniosku wraz z uzasadnieniem o wszczęcie z urzędu postępowania o wydanie zarządzeń wobec dziecka celem zbadania zaistnienia warunków umożliwiających jego powrót do rodziny albo umieszczenia go w rodzinie przysposabiającej.

IV. Pozostałe informacje i zalecenia pokontrolne:

Kontrola została odnotowana w książce kontroli pod numerem 1/2026. Postępowanie kontrolne przeprowadzono na podstawie dokumentacji merytorycznej realizowanych zadań, rozmów z wychowankami, dokumentacji z akt osobowych potwierdzającej kwalifikacje zawodowe, a także wyjaśnień złożonych do protokołu przez dyrektora.

Wystąpienie pokontrolne sporządzono w dwóch jednobrzmiących egzemplarzach. Jeden egzemplarz przekazano dyrektorowi Placówki opiekuńczo – wychowawczej typu rodzinnego „Przyszłość" w Raszówce, drugi złożono do akt postępowania kontrolnego PS-NKWR.431.2.60.2026.EM.

Na podstawie ustaleń kontroli, w celu poprawy realizacji kontrolowanego zadania, wydaje się zalecenia pokontrolne:

1. Dokonywać oceny sytuacji dziecka we wszystkich wskazanych w ustawie obszarach.
   Podstawa prawna: art. 139 ust. 3 w zw. z art. 136 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t.j. Dz. U. z 2026 r. poz. 980).
   Termin realizacji: na bieżąco.
2. Przekazywać wnioski dotyczące zasadności dalszego pobytu dziecka „wolnego prawnie" w placówce opiekuńczo – wychowawczej, do ośrodka adopcyjnego odpowiedzialnego za kwalifikację dziecka do przysposobienia krajowego.
   Podstawa prawna: art. 139 ust. 3 w zw. z art. 138 ust. 2 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t.j. Dz. U. z 2026 r. poz. 980).
   Termin realizacji: na bieżąco.
3. Składać w terminie 18 miesięcy od dnia umieszczenia dziecka w pieczy zastępczej do właściwego sądu wniosek wraz z uzasadnieniem o wszczęcie z urzędu postępowania o wydanie zarządzeń wobec dziecka celem zbadania zaistnienia warunków umożliwiających jego powrót do rodziny albo umieszczenia go w rodzinie przysposabiającej. Do wniosku dołączać opinię gminy lub podmiotu prowadzącego pracę z rodziną.
   Podstawa prawna: art. 100 ust. 4a ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t.j. Dz. U. z 2026 r. poz. 980).
   Termin realizacji: na bieżąco.

POUCZENIE

Zastrzeżenia do wystąpienia pokontrolnego, w tym wystąpienia niezawierającego zaleceń pokontrolnych, składa się na zasadach określonych w art. 197d ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (tekst jedn.: Dz. U. z 2026 r. poz. 980).

Proszę w terminie do dnia **30 listopada 2026 roku** powiadomić Wojewodę Dolnośląskiego o sposobie realizacji zaleceń, uwag i wniosków przedstawionych w niniejszym wystąpieniu pokontrolnym.

Z up. WOJEWODY DOLNOŚLĄSKIEGO
Ewa Olenicz
Zastępca Dyrektora Wydziału Polityki Społecznej

.....
(kierownik jednostki kontrolującej)

STARSZY INSPEKTOR WOJEWÓDZKI
Emilia Molska-Kaźmierczak

.....
(członek zespołu inspektorów)

INSPEKTOR WOJEWÓDZKI
Marta Berezowska

.....
(członek zespołu inspektorów)

KIEROWNIK
Oddziału Nadzoru i Kontroli
Wspierania Rodziny
Grzegorz Kownacki